

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Географія туризму

повна назва навчальної дисципліни

Для підготовки
студентів
освітнього ступеня _____ бакалавр _____ року набору _____ 2019

Курсу _____ 2 _____

Форма навчання _____ денна _____

Статус дисципліни _____ вибіркова _____

Харків, 2021 рік

Розробник:

Яковчук Олександр Володимирович,
кандидат географічних наук,
доцент кафедри туристичного та готельного
бізнесу.
прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю, науковий
ступінь, вчене звання повністю

Програму розроблено на підставі силабусу навчальної дисципліни,
затвердженого на засіданні методичної ради інституту, протокол від
28.04.2021 р. № 4,п.3

Програму розглянуто та затверджено на засіданні методичної комісії
інституту, протокол від 17.05.2021 р. № 7.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни є формування комплексу знань щодо основних принципів, категорій, методів та інструментів просторового дослідження явищ і процесів у сфері туризму, ознайомлення студентів із основними поняттями теорії і методології географічних досліджень для потреб туризму, засвоєння географічних особливостей функціонування туристичної системи на різних просторово-ієрархічних рівнях – в країнах, регіонах, дестинаціях як за кордоном, так і в Україні, зокрема у різних спеціалізованих видах туризму.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є географічний аналіз розвитку певних видів і напрямків туризму з різних сегментів туристичного ринку в різних регіонах і дестинаціях України, а також інших країн світу.

Навчальна дисципліна передбачає знання основ просторової структури туристичних процесів в Україні та світі та планується до вивчення здобувачами ступеня вищої освіти молодший бакалавр і бакалавр на 2 курсі.

Мова викладання – українська.

У результаті вивчення дисципліни студент має

знати:

- основи теорії географічних досліджень в сфері туризму;
- базові географічні поняття, терміни і дефініції туризмознавства;
- класифікацію і функціональну типологію туристичних ресурсів;
- класифікацію сучасних видів (напрямів, способів, засобів) туристичних подорожей і географічне сегментування ринку туристичних послуг;
- основи картографічної і комп'ютерної грамотності;
- наявний туристичний потенціал певних територій на різному просторово-ієрархічному рівні (об'єкт, центр, дестинація, район, країна континент тощо);
- провідні туристичні дестинації, ареали, райони України та їх спеціалізацію для задоволення потреб туристів;
- провідні туристичні дестинації, регіони, країни світу їх спеціалізацію для задоволення потреб туристів;
- географічні особливості внутрішніх і міжнародних туристичних потоків;

вміти:

- володіти географічною культурою і мати навички оперативного і стратегічного просторового мислення;
- використовувати загальні методи наукових досліджень з використанням сучасних технічних засобів та інформаційно-комунікаційних технологій;
- проводити пошук, накопичення і аналіз географічної інформації стосовно елементів туристичного потенціалу різних територій;
- здійснювати країнознавчі та краєзнавчі дослідження щодо умов розвитку туризму на визначеній території;
- використовувати різні методичні підходи до оцінки природно-ресурсного потенціалу та його екологічно безпечних форм використання та відтворення у сфері туризму;
- використовувати іноземну мову для вивчення особливостей розвитку туризму за кордоном і безпосереднього спілкування з іноземцями.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Географія екскурсійно-пізнавального туризму в Україні

Дефініція «екскурсійно-пізнавальний» туризм. Поняття «екскурсія», «екскурсійний туризм», «замковий туризм», «Світова спадщина ЮНЕСКО». Використання культурної спадщини України в туризмі. Поняття «культурна спадщина», «історико-культурний заповідник», «пам'ятка історії», «археологічний туризм». Поняття «релігійний туризм». Релігійно-паломницькі дестинації України. Етнотуристичні дестинації України. Поняття «скансен», «джайлоо-туризм». Географія гастрономічного і винного туризму в Україні. Біосоціальні туристичні ресурси України. Видатні діячі культури, науки, політики, спорту України в історичній ретроспективі, діяльність яких є цікавою для туристів.

Тема 2. Географія ресурсів розвитку «зеленого» туризму в Україні

Дефініції «екологічний» і «зелений» туризм. Альтернативні напрями зеленого туризму. Мисливський, рибальський, лісовий туризм. Сафарі туризм. Анімал-туризм. Об'єкти природно-заповідного фонду України як туристичний ресурс. Провідні екотуристичні дестинації України. Національні природні парки і біосферні та природні заповідники. Природні заказники і пам'ятки природи. Географія сільського зеленого туризму в Україні. Агро-туризм в Україні.

Тема 3. Географія ресурсів розвитку рекреаційного туризму в Україні

Базові дефініції «рекреаційного» туризму: курортний туризм, курорт, лікувально-оздоровча місцевість, резорт, курортологія, курортна справа, медичний туризм. Провідні курортні дестинації і резорти України. Сучасні підходи до розвитку в Україні велнес-туризму і спа-туризму. Особливості розвитку розважально-видовищного туризму. Дестинації розважально-видовищного туризму в Україні. Особливості розвитку круїзного туризму. Дестинації круїзного туризму в Україні: круїзні річки, морські круїзні порти та акваторії.

Тема 4. Географія спортивного туризму і активного відпочинку в Україні

Дефініція і класифікація «активний» туризм. Поняття пригодницький туризм, екстремальний туризм, спортивний туризм, активний відпочинок. Спортивні туристичні походи. Піший туризм, гірський туризм, водний річковий туризм, вітрильний туризм, вело-туризм, авто-мото-туризм, спелео-туризм. Географія ресурсів розвитку спортивного туризму в Україні. Гірськолижний туризм в Україні. Географія лижного туризму в Україні. Екстремальний туризм в Україні. Підземний, підводний, повітряний туризм.

Тема 5. Географія івентивного і ділового туризму в Україні

Дефініції і категорії «івентивного» туризму. Географія фестивального туризму в Україні. Географія музичного і театрального туризму в Україні. Географія освітнього туризму в Україні. Географія спортивного подієвого туризму в Україні. Географія ділового туризму і MICE-індустрії в Україні. Експо-туризм, інсентив-туризм. Шопінг туризм в Україні.

Тема 6. Географія провідних туристичних дестинацій України

Туристичні дестинації Західної України: Львів, Трускавець, Сколе, Славське, Ужгород, Мукачеве, Рахів, Синевір, Яремче, Буковель, Говерла, Чернівці, Кам'янець-Подільський, Замки Тернопілля, Замки Волині, Рівне, Луцьк, Шацькі озера, Поліські ліси ...

Туристичні дестинації Північної України: Київ, Біла Церква, Чорнобиль, Переяслав-Хмельницький, Житомир, Радомишль, Коростень, Чернігів, Ніжин, Батурин, Качанівка, Новгород-Сіверський, Путивль, Глухів ...

Туристичні дестинації Центральної України: Полтава, Черкаси, Миргород, Лубни, Опішня, Умань, Канів, Чигирин, Вінниця, Буша, Тульчин, ...

Туристичні дестинації Східної України: Харків, Донецьк, Луганськ, Святогірськ, Дніпро, Кирилівка, Бердянськ, Запоріжжя, Мелітополь, Маріуполь ...

Туристичні дестинації Південної України: Одеса, Затока, Вилкове, Білгород-Дністровський, Миколаїв, Коблеве, Очаків, Херсон, Бузький Гард, Залізний Порт, Скадовськ, Генічеськ, Асканія-Нова, Арабатська Стрілка, Ялта, Алушта, Судак, Коктебель, Феодосія, Керч, Євпаторія ...

Тема 7. Географія рекреаційного туризму в світі

Пляжний (біч-) туризм: сутність і різновиди пляжного туризму, провідні дестинації пляжного туризму у Європі, провідні дестинації пляжного туризму у Світі, картосхеми розвитку пляжного туризму.

Бальнео (спа-) туризм: сутність і різновиди бальнео (спа) туризму, провідні дестинації бальнео (спа) туризму у Європі, провідні дестинації бальнео (спа) туризму у Світі, картосхеми розвитку бальнео (спа) туризму.

Зимовий відпочинок і маунт-скі туризм: сутність і різновиди скі-туризму, провідні дестинації скі-туризму у Європі, провідні дестинації скі-туризму у Світі, картосхеми розвитку скі-туризму.

Розважальний туризм: сутність і різновиди розважального туризму, провідні дестинації розважального туризму у Європі, провідні дестинації розважального туризму у Світі, картосхеми розвитку розважального туризму.

Круїзний туризм: сутність і різновиди круїзного туризму, провідні дестинації круїзного туризму у Європі, провідні дестинації круїзного туризму у Світі, картосхеми розвитку круїзного туризму.

Тема 8. Географія культурного туризму світу

Історико-культурний туризм: сутність і різновиди історико-культурного туризму, Світова Спадщина ЮНЕСКО, провідні destinations історико-культурного туризму у Європі, провідні destinations історико-культурного туризму у Світі, картосхеми розвитку круїзного туризму.

Музейний (арт) туризм: сутність і різновиди музейного туризму, провідні destinations музейного туризму у Європі, провідні destinations музейного туризму у Світі, картосхеми розвитку музейного туризму.

Релігійно-паломницький туризм: сутність і різновиди паломницького туризму, провідні destinations паломницького туризму у Європі, провідні destinations паломницького туризму у Світі, картосхеми розвитку паломницького туризму.

Етнографічний туризм: сутність і різновиди етно-туризму, провідні destinations етно-туризму у Європі, провідні destinations етно-туризму у Світі, картосхеми розвитку етно-туризму туризму.

Гастрономічний туризм: сутність і різновиди гастрономічного туризму, провідні destinations кулінарного туризму, провідні destinations алкогольного туризму, картосхеми розвитку гастрономічного туризму.

Тема 9. Географія природного туризму світу

Екологічний туризм: сутність і різновиди екологічного туризму, природно-заповідні території країн світу, провідні destinations екологічного туризму у Європі, провідні destinations екологічного туризму у Світі, картосхеми розвитку екологічного туризму.

Анімал-туризм: сутність і різновиди анімал-туризму, провідні destinations анімал-туризму у Європі, провідні destinations анімал-туризму у Світі, картосхеми розвитку анімал-туризму.

Гірський туризм: сутність і різновиди гірського туризму, провідні destinations пішохідного туризму, провідні destinations альпін-туризму, картосхеми розвитку гірського туризму.

Зелений сільський (рурал-) туризм: сутність і різновиди рурал-туризму, провідні destinations рурал-туризму у Європі, провідні destinations рурал-туризму у Світі, картосхеми розвитку рурал-туризму.

Аматорський природничий туризм: сутність і різновиди аматорського туризму, провідні destinations аматорського туризму у Європі, провідні destinations аматорського туризму у Світі, картосхеми розвитку аматорського туризму.

Тема 10. Географія активного туризму світу

Вело-туризм: сутність і різновиди вело-туризму, провідні destinations вело-туризму у Європі, провідні destinations вело-туризму у Світі, картосхеми розвитку вело-туризму.

Водний активний туризм: сутність і різновиди водного активного туризму, провідні destinations водного річкового туризму, провідні destinations

водного морського туризму, картосхеми розвитку водного активного туризму.

Підводний туризм: сутність і різновиди підводного туризму, провідні DESTИНАЦІЇ підводного туризму у Європі, провідні DESTИНАЦІЇ підводного туризму у Світі, картосхеми розвитку підводного туризму.

Підземний туризм: сутність і різновиди підземного туризму, провідні DESTИНАЦІЇ підземного туризму у Європі, провідні DESTИНАЦІЇ підземного туризму у Світі, картосхеми розвитку підземного туризму.

Повітряний екстремальний туризм: сутність і різновиди повітряного екстремального туризму, провідні DESTИНАЦІЇ джамп-туризму, провідні DESTИНАЦІЇ флай-туризму, картосхеми розвитку повітряного екстремального туризму.

Тема 11. Географія івентивного туризму світу

Культурний подієвий (фест-) туризм: сутність і різновиди фестивального туризму, провідні DESTИНАЦІЇ фестивального туризму у Європі, провідні DESTИНАЦІЇ фестивального туризму у Світі, картосхеми розвитку фестивального туризму.

Спортивний подієвий туризм: сутність і різновиди спортивного подієвого туризму, провідні DESTИНАЦІЇ спортивного подієвого туризму у Європі, провідні DESTИНАЦІЇ спортивного подієвого туризму у Світі, картосхеми розвитку спортивного подієвого туризму.

Освітній туризм: сутність і різновиди освітнього туризму, провідні DESTИНАЦІЇ освітнього туризму у Європі, провідні DESTИНАЦІЇ освітнього туризму у Світі, картосхеми розвитку освітнього туризму.

MICE-туризм: сутність і різновиди MICE туризму, провідні DESTИНАЦІЇ виставкового туризму у Світі, провідні заходи виставкової діяльності у Світі, картосхеми розвитку MICE-туризму.

Шопінг-туризм: сутність і різновиди шоп-туризму, провідні DESTИНАЦІЇ шоп-туризму у Європі, провідні DESTИНАЦІЇ шоп-туризму у Світі, картосхеми розвитку шоп-туризму.

Тема 12. Географія провідних туристичних DESTИНАЦІЇ світу

Туристичні DESTИНАЦІЇ країн Європи: Лондон, Париж, Амстердам, Брюссель, Берлін, Мюнхен, Стокгольм, Варшава, Краків, Прага, Відень, Будапешт, Москва, Мілан, Рим, Венеція, Флоренція, Мадрид, Барселона, Мальорка, Ніцца, Афіни, Стамбул, Анталія, Варна, Бургас, Батумі ...

Туристичні DESTИНАЦІЇ країн Америки: Нью-Йорк, Чикаго, Лос-Анджелес, Торонто, Монреаль, Ванкувер, Майямі, Лас-Вегас, Мехікао, Канкун, Пунтакана, Варадеро, Багами, Аруба, Кюрасао, Ямайка ...

Туристичні DESTИНАЦІЇ країн Азії: Пекін, Шанхай, Гонконг, Макао, Токіо, Сеул, Тайбей, Сінгапур, Куала-Лумпур, Балі, Пхукет, Бангкок, Паттайя, Дананг, Ханой, Маніла, Джакарта, Мумбай, Делі, Агра, Гоа, Мальдіви, Дубай, Мекка, Медіна, Тель-Авів, Єрусалим, Баку, Ташкент, Бухара, Самарканд, Алмати ...

Туристичні дестинації країн Африки: Каїр, Ель-Гіза, Хургада, Шарм-ель-ейх, Туніс, Канари, Сейшели, Комори, Серенгеті, Кіліманджаро, Вікторія-Фолс, Занзібар, Найробі, Кейптаун, Йоганнесбург, Дурбан ...

Туристичні дестинації країн Австралії та Океанії: Сідней, Мельбурн, Голд-Кост, Перт, Аделаїда, Окленд, Квінстаун, Крайстерч, Гавайські острови

....

Назви тем	Обсяг у годинах																								
	денна форма												заочна форма												
	повна						скорочена						повна						скорочена						
	усього	у тому числі					усьог о	у тому числі					усьог о	у тому числі					усьог о	у тому числі					
Л		СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС	Л		СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС	Л		СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС	Л		СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		
Тема 8. Географія культурного туризму світу	12	4				8																			
Тема 9. Географія природного туризму світу	10	2				8																			
Тема 10. Географія активного туризму світу	10	2				8																			
Тема 11. Географія івентивного туризму світу	10	2				8																			
Тема 12. Географія провідних туристичних дестинацій світу	36		10	4		22																			
Усього годин / кредитів ECTS	180/6	28	20	8		124																			

Навчальні матеріали з освітнього компоненту доступні у відповідному інтерактивному курсі на Порталі навчальних ресурсів та інформаційної підтримки освітнього процесу інституту:

<http://edu.htei.kh.ua/moodle/course/view.php?id=4622>

4. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№	Форма роботи	Теми
1	Самостійне конспектування окремих питань лекційних тем	<p>Тема 1: Видатні діячі культури, науки, політики, спорту України в, діяльність яких є цікавою для туристів.</p> <p>Тема 2: Альтернативні напрями зеленого туризму. Мисливський, рибальський, лісовий туризм.</p> <p>Тема 3: Дестинації круїзного туризму в Україні: круїзні річки, морські круїзні порти та акваторії.</p> <p>Тема 4: Екстремальний туризм в Україні. Підземний, підводний, повітряний туризм.</p> <p>Тема 5: Географія освітнього туризму в Україні.</p> <p>Тема: 7: Круїзний туризм: сутність і різновиди, провідні дестинації.</p> <p>Тема: 8: Етнографічний туризм: сутність і різновиди, провідні дестинації.</p> <p>Тема: 9: Круїзний туризм: сутність і різновиди, провідні дестинації.</p> <p>Тема: 10: Підземний туризм: сутність, різновиди, провідні дестинації.</p> <p>Тема: 11: Шопінг туризм: сутність і різновиди, провідні дестинації.</p>
2	Опрацювання змісту тестових завдань	всі теми
3	Самостійне вирішення практичних завдань, виконання робіт розрахунково-аналітичного спрямування; вирішення і письмове оформлення завдань, схем, діаграм, інших робіт графічного характеру	Теми 6; 12;

4	Підготовка з обраної теми доповіді на семінар та мульти-медіа-презентації	Теми 6; 12;
5	Опрацювання інтернет-ресурсів за певною тематикою, працювання першоджерел при підготовці до практичних занять	Теми 6; 12;

Зміст, порядок виконання та критерії оцінювання самостійної роботи студентів буде наведено у відповідному інтерактивному курсі на Порталі навчальних ресурсів та інформаційної підтримки освітнього процесу інституту у 2021-2022 н.р.

Організація самостійної роботи студентів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про самостійну роботу студентів Харківського торговельно-економічного-інституту КНТЕУ;
- Положенням про організацію освітнього

5. ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Для визначення рівня засвоювання студентами навчального матеріалу використовуються наступні форми оцінювання та схема розподілу балів:

№	Навчальна активність	Макс. бали	
		денна	заочна
1	Поточний семестровий контроль	60	-
1.1	Тема 1. Географія екскурсійно-пізнавального туризму в Україні	4	
	Опорний конспект лекції	2	
	Тестування на Порталі	2	
1.2	Тема 2. Географія ресурсів розвитку «зеленого» туризму в Україні	4	
	Опорний конспект лекції	2	
	Тестування на Порталі	2	
1.3	Тема 3. Географія ресурсів розвитку рекреаційного туризму в Україні	4	
	Опорний конспект лекції	2	
	Тестування на Порталі	2	
1.4	Тема 4. Географія спортивного туризму і активного відпочинку в Україні	4	
	Опорний конспект лекції	2	
	Тестування на Порталі	2	
1.5	Тема 5. Географія івентивного і ділового туризму в Україні	4	
	Опорний конспект лекції	2	
	Тестування на Порталі	2	
1.6	Тема 6. Географія провідних туристичних дестинацій України	10	
	Практична робота	3	
	Виступ на семінарі	2	
	Конспект семінарів	3	
	Тестування на Порталі	2	
1.7	Тема 7. Географія рекреаційного туризму в світі	4	
	Опорний конспект лекції	2	
	Тестування на Порталі	2	
1.8	Тема 8. Географія культурного туризму світу	4	
	Опорний конспект лекції	2	
	Тестування на Порталі	2	
1.9	Тема 9. Географія природного туризму світу	4	
	Опорний конспект лекції	2	
	Тестування на Порталі	2	
1.10	Тема 10. Географія активного туризму світу	4	
	Опорний конспект лекції	2	
	Тестування на Порталі	2	
1.11	Тема 11. Географія івентивного туризму світу	4	
	Опорний конспект лекції	2	
	Тестування на Порталі	2	
1.12	Тема 12. Географія провідних туристичних дестинацій світу	10	
	Практична робота	3	

	Виступ на семінарі	2	
	Конспект семінарів	3	
	Тестування на Порталі	2	
2	Підсумковий семестровий контроль	40	-
2.1	Комплексне тестування	15	
2.2	Теоретичне завдання	5	
2.3	Практичне завдання 1	10	
2.3.1	Географія певного виду туризму в Україні	5	
2.3.2	Географія певного виду туризму в світі	5	
2.3	Практичне завдання 1	10	
2.3.1	Туристичні ресурси певної дестинації в Україні	5	
2.3.2	Туристичні ресурси певної дестинації в Україні	5	
3	Оцінка з дисципліни	100	-

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1. Основні джерела інформації

1. Географічне країнознавство : підручник / Я. Б. Олійник та ін. ; за ред. Я. Б. Олійника ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ : Київський університет, 2015. - 911 с.

2. Кузик С. П. Географія міжнародного туризму : навч. посіб. / Степан Кузик ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. - Львів : Лну ім. І. Франка, 2018. - 268 с.

3. Рекреаційно-туристичні ресурси України з основами туристичного ресурсознавства: навчальний посібник / Н. О. Алешугіна, О. В. Барановська, М. О. Барановський, О. О. Зеленська, І. В. Смаль, І. М. Філоненко. – Чернігів: Вид-во ЧНТУ, 2016. – 492 с.

4. Стафійчук В. І. Туристичне країнознавство : навч. посіб. / Стафійчук В. І., Малиновська О. Ю. - Херсон : Олді-Плюс, 2016. - 807 с.

10.2. Додаткові джерела інформації

5. Атлас: відкрий для себе дива світу [Текст] : [Відкривай факти! Проводь досліді!] / Discovery kids ; [кер. проекту М. Г. Шакура ; пер. з англ. Ю. Пономаренко ; іл. Дж. Еспіноза]. - Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2017. - 128 с.

6. Boniface V. Worldwide destinations : The geography of travel and tourism. – 7th ed. / V. Boniface, R. Cooper, C. Cooper. – London: Routledge, 2016. – 740 p.

7. Туристичний портал України [Електронний ресурс] : [каталог туристичних ресурсів]. – Режим доступу: <https://stejka.com>. – Станом на 30.04.2021. – Назва з екрану.

8. Wikitravel [Електронний ресурс] : [туристична он-лайн енциклопедія]. – Режим доступу: https://wikitravel.org/en/Main_Page. – Станом на 30.04.2021. – Назва з екрану.